

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 »
Félévre ——— 6 »
Negyedévre ——— 3 »
Egy hóra ——— 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdeté-
srodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1898

XXVII. évfolyam. 80. szám.

Péntek, április 8.

Tavaszi kilátások.

Nagybecskerek, április 8.

(—s) Par excellence földművelő ország vagyunk s épen a legtöbbszörösebb magyarság érdeke van legszorosabban összefüggő az anyafölddel, a természettel s így ilyenkor tavasszal az eső és a napsugár csinálják az ország jövő gazdasági politikáját, mely természetesen kihat az államélet minden ágára.

Az elmúlt esztendő rossz termése is bár nem okozott nagyobb rázkódást, mégis éreztette hatását minden téren s hogy egyebet ne említsünk, nagyon elmérgesítette az agrárszocializtikus mozgalmat, mert az inség, vagy akár a legenyhébb mértékű szükség is fogékonyvá teszi a kedélyeket a szocialista tanokra.

Az agitátorok nem is mulasztották el a kedvező alkalmat, éltek a természet okozta előnnyel s csupán a kormány erélyének és éberségének köszönhető hogy a mozgalom egyelőre ismét elvesztette fenyegető jellegét.

Epen ilyenformán vagyunk a nemzetiségi agitációval is, ameddig a magyar föld jobban táplálja a mi oláhjainkat mint Románia térségei az odavalókat, ameddig a szerény felső vidéki tótnak elegendő krumplija terem, addig a magyarfalás, az elégedetlenség egyedül csak a jól táplált, magyar kenyéren hizott agitátorok dolga, de ha szükségét szenved a nép, akkor mindjárt szabad prédájává lesz az izgatónak, kik néha az utolsó falatot veszik ugyan ki szájából, de nagy hangon hirdetik a megváltást az orosz cár vagy a román liga nevében.

Hja régi igazság: jóllakott embereket könnyű elkormányozni, de a korgó gyomortól nem lehet mindig azt várni, hogy belátóan és türelmesen gondolkozzék. Epen ezért minden kormánynak egyik főkötelessége oda törekedni, hogy ilyen

korgó gyomor lehetőleg ne akadjon kormányzás alatt.

A miénk teljesíti ezen kötelességét is, de persze a fellegek útját nem változtatja meg, ama bizonyos fatalizmussal neki is birnia kell, a minélkül gazda nem élhet: hogy legszebb vetését is elverheti a jég, ha ép az Uristen úgy akarja — de amellet valóságos atyai gondoskodással gyámolítja földművelő népünket s igyekezik könnyűvé tenni neki a létért való küzdelmet s lehetővé az elemi csapások elviselését.

Itt egy-egy gazdasági vagy más iparágat honosít, amott a kizárólag magtermelés mellett, mely egy rossz esztendőben minden nélkül hagynd a gazdát, belteresebb gazdálkodásra buzdít és kínálja a módokat, a szőlők rekonstruálásával egy jövő gazdaság alapját vetette meg eddig is s egész tönkre jutott osztályunk adta vissza kenyerét, gyümölcstermelésüket és kezelését minden módon igyekezik és szép eredménnyel olyan útvóra emelni, hogy az a világgiacon konkurálhasson, a baromfi tenyésztést is az arra való vidéken nagyban puszitrozza s hogy mily magaslatra emelték már az előbbi kormányok is állattenyésztésünket, arról beszélni sem kell.

Mindeme atyai gondoskodások mellett manapság még egy külön kötelesség is hárul a kormányra a „munkások biztositása“ a gazdasági, különösen az aratási munkákra. — E részben sem kell félni — tavaly mindenestre rosszabb kilátások voltak s a kormány mégis tudott gondoskodni róla, hogy rendben, baj nélkül folyjon le az aratás — bizonyára fog tehát tudni az idén is.

A mindenfelől érkező jelentésekből tudjuk, hogy a legtöbb vidéken békésen váltogatják a munkások igazolványait — máshol még vonakodnak — de talán nem sokáig. Csak adjon az

Uristen aratni valót, arató lesz, mert a kormány okvetlenül gondoskodni fog róla és semmiképen sem fogja engedni, hogy az „aranykalászzsal ékes rónaságon“ az aranykalászkok csak úgy hiába pergensék el a pompás szemeket, még ha esetleg erélyesebben is kellene fellépnie. Az erélyes fellépés olyankor az ellenzéki birtokos uraknak is igen jól esik, a mi azonban éppenséggel nem akadályozza őket abban, hogy ugyanazért ne szídják és rágalmazzák a kormányt uton-utfélen.

Ez már az ellenzéken így szokás!

A pápa végrendelete. XIII. Leó pápa, mint Rómából táviratozzák, a legutóbbi konzisztorium után elészítette végrendeletét, a melynek tartalmát a legnagyobb titokban tartják. A Vatikánból kiszivárgott hírek szerint, a pápa Lovio Pecci grófn kívül összes unokáit kihagyta végrendeletéből. Egyedül Pecci grófnak jut nagy örökség a pápa magánvagyonából, mely Carpinettóban fekszik. Pecci gróf Carpinettóban lakik. Ő az egyedüli a pápa családjából, a ki megmaradt ott. Többi unokái, Silvia grófné, a ki Bueno y Gáron dall'Avana felesége, Piccardo gróf, Casali markíz és Maria grófné, a ki Moroni gróf felesége, valamennyien elköltöztek Carpinettóból. Ez rosszul esett a pápának, s ebből magyarázzák, hogy kihagyta őket végrendeletéből.

A bolgár fejedelem a pápánál. Ferdinánd bolgár fejedelem, mi t Szófiából írják, a napokban Bécsbe utazik, a honnan Rómába megy. A fejedelem meg akarja látogatni a pápát, hogy bocsánatát kieszközölje Boris trónörökös áttérése miatt.

A magyar nemzeti ünnep.

(Fővárosi levelezőnkől)

Az egyetemi ifjuság és a nemzetközi szociáldemokrata munkáspárt olyan uton találkozott, ahol nem terem babér. Az egyetemi ifjak az alma mater keblében, a szociáldemokraták a nemzetközi vérvörös zászló árnyékában határozattá emelték, hogy az április 11-iki nemzeti ünnep nem vesznek részt, hogy a magyar törvényhozás által ünnepé emelt április 11-ét nem ülik meg.

Öszintén bevalhatjuk, hogy ha e törvény alkotásakor a munkásokra gondoltak, akkor ezek csak a magyar munkások lehettek, akik hazafias érzelmük, hazájukat elismerik és an-

A „TORONTÁL“ tárczaja.

Nagypénteken.

Nagypéntek este a templom mélyében
A Krisztus koporsója fényben áll.
Egy vén barát térdel, imát mormolva
A megholt Jézus körülbainál.
S megnépesül a félhomály. A kétely
A vén barátnak lelkébe oson.
Eltépelődik... „Mért kellett szenvedned,
Mért meghalnod, én édes Jézusom...“

A szent jelképhöz oda oda téved
Egy-egy csoport. Ünneplő léha nép,
Dologtalan, kíváncsi cöcselékkkel
A siri lámpákhoz vihogva lép,
Kicsinybe mul, hogy miat babát tapintsa
A vén barátot a pulpituson.
Főmordul az... „Hát ezekért szenvedtél
S haltál meg, én irgalmas Jézusom...“

Divatos urfi, piperés leányka
Az oszlopok homályán tévelyeg.
Föl és alá jár... Édes suttagóságuk
Viszhangozzák a csöndes, szent helyek.
Közel simulnak, s fejet sem billentve
Lebegnek újra el... „En nem tudom —
Hát ezekért kellett szenvedni neked
S meghalnod, én irgalmas Jézusom...“

...Nagy hangos szóval, tiszteletlen zajjal
Kopog be egy csoport és nekivág
A fényes sirnak. Főnhordott orrukról
Messze lesir az atheistaság.

Kiváncsiak... a szácsó mosolygól nézik
A térdepítőket a keresztuton...
„Hát ezekért kellett meghalni neked“
— Mond a barát, — „én édes Jézusom...“

S hogy már becsukni készül a nagy ajtót,
Egy özvegyasszony, három gyermekét
Karján, kezén a szent sirhoz vezérli;
„En Istenem... engem ki áld, — ki véd?...
Csupán Te... Engem a Te szavad éltet
Hogy van egy jobb világ, tul a siron,
A hol jó dolga létszen a szegénynek,
Ha hisz, remél tebenned, Jézusom...“

...Azért tanítom imádkozni őket
Munkálva értük késő estelig.
Te tövisre, mély sebedre nézik
Mikor kenyérre is alig telik.
Azért élek, mivel te tanítottál
Szenvedni... Jó munkára szoktatom
Hogy becsülettél fölneveljem őket...
Áldj meg, én megfeszített Jézusom...“

S megcsókolja a szobor halvány lábát
Es megvigasztalt szívvel elmegy.
S Krisztus miképp ha szent, szelid szemével
Utának nézve, mondván: „Ugy legyen...“
A vén barát az Isten holt fiára
Meggyszegényülve néz... „Most már tudom
Ezért volt érdemes szenvedni neked
S meghalni, én kegyelmes Jézusom...“

Váradí Antal.

A „bimbó.“

Hát csakugyan eltűntél te romantikával teljes dicső lovagkor? Hát nem fogunk-e már mi többet vitézi produkát tenni szívünk hölgye egy-egy pirulós mosolyáért? s hogy elnyerjük az „imádott leány“ apró fehér kezét, nem-e kell megfogadnunk, hogy két tucat structollért menjünk le a szent földre? hát a várfokáról az őj homályában leereszkedő kőstélfágsón megfogjuk-e reszkirozni nyomorult életünket azért, hogy az „ő“ ölelő karjai közé siethessünk? vagy legalább epekedő és nem viszonzott szerelem esetén kiülünk-e még mardolinnal kezünkbe a Badacsony fokára, hogy elzengvén nótánkat a hűtelenről, végelkeseredésünktől aládobjuk magunkat a zajló Balaton kéki hullámaiba?

Oh szép idők! végkép eltűntetek-e? Avagy visszajösztek még?

Hiszen, tudom, hibásak vagyunk. Legfő hibánk a realizmus! Es pedig megölje a romantizmusnak. A mai hősiesség oda terjed ki, hogy a tiszta telekkönyvekkel körülbástyázott „várat“ ostromoljuk hősiességgel; az „ő“ ölelő karjai közé is a vár fokára, illetve a „Hotel Garni“ emeletére, nem az ártatlanság színével, ki tisztára festett ruhacsmével kicifrázott egy ágyas szobácska ablakában akasztott kőstélfágsón hágunk fel remegve: de egy hatos „trin-geltért“ járó veszélytelen „Liften.“ Ma boldog eljegyzésünk alkalmával nem két tucat — előbb

nak szük határait nem akarják az egész világra kiterjeszteni. A szociáldemokrata, nemzetközi velleitásaival, megtagadja hazáját és legalább is naivság lett volna, őt egy magyar nemzeti hazafias ünnepen való részvételre megnyerni akarni. A szociáldemokratákra senki sem gondolt, ők a nemzeti ünnepen senkinek sem fognak hiányozni.

De a tanulók távolléte már kellemetlenül érint. Nekik, akik szívük minden idegszálával össze vannak nőve a hazával, akik a megszentelt hantokon születtek, itt fognak majdan működni és dolgozni; a magyar tanulóknak, kiknek pezsgő temperamentuma, forró vére a hazáért minden időben sikra készen feláldozza életét; ennek a drága ifjúságnak, a haza büszkeségének, Magyarország jövőjének nem lenne szabad ezen az ünnepen hiányozni.

A határozatot, melyet az egyetemi fiatalság a heves vér első felpezsdülésében hozott, a rektor a fegyelmi szabályzat alapján nem léteznek jelentette ki. A határozat tehát nem köt senkit s mire sem kötelez. Ezzel meg van adva a lehetőség, hogy az ifjak még egyszer higgadtan megfontolják, vajjon hazafias cselekedet-e, haduszogva, nehezelve visszavonulnak és vajjon a megfontolatlan, gyermekes tüntetés becsületére, hasznára válik-e a hasának?

Április 11-én, ama korszakos esemény ötvenedik évfordulójának napján, mikor az 1848-iki törvényeket a korona szentesítette, magyar székvárosába jön a király, hogy a szabadságnak ezt a jubileumát hű magyarjaival közösen ünnepelje meg. Az ország örvendeni akar szabad intézményeinek, liberális törvényeinek, és a király eljön s ki akarja venni részét az örömből; — szabad itt a magyar ifjúságnak távolmaradni?!

Es ha nem 1848-nak felette fontos vívmányairól lenne szó, melyeken a magyar állami-ág és önállóság fölépült s amelyekben a magyar szabadság gyökeredzik; ha kevésbé fontos törvényhozási eseményekről lenne csak szó és a koronás király el akarja jönni, hogy elmúlt idők dicsőségére való visszaemlékezésben magyar nemzetével együtt örvendessen és közvetlen érintkezésben egymásra hajoljansz a hű szívek; szabad-e épen a hazafias magyar ifjúságnak közérjük állni és diszharmoniaiát idézni elő, amely itt semmit sem használ, amott kellemetlenül érint?

A magyar ifjúság szereti hazáját és királyát; királyhűsége minden kétely felett áll, élete hazájának és királyának minden pillanatban

rendelkezésére áll; szabad-e neki a király meghívását meg nem hallani, a közös örömben való részvételre hívó kezét észre nem venni?

Nem és ezerszer nem! Fontolja meg a dolgot még egyszer az ifjúság, mielőtt ezt a rosz szolgálatot megtenné imádott hazájának.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 11. Torontálvármegye diszgyűlése.
Április 12. A Torontál. orvosegyesület közgyűlése.
Április 12. Közigazgatási bizottság ülése.
Április 24. A jót. négyzet évzáró ülése.
Április 27. Városi közgyűlés.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig.

A gyász napján.

Az Ur fényes oltárai gyászba borultak; a templomok csillogó márványfalait komor fekete szövevél vonják be. A harangok szózatok nyelve elnémult az ékes boltívek alatt nem szárnyal büszkén ég felé a hívek éneke. Fény helyett homály. Zengő ének helyett halk, siránkozó szoszma. Nagypéntek van.

Lehajlott fejű virágok között, reszkető gyertyalángoktól megvilágítva emelkedik a ravatal, melyen az Istenember fekszik, a ki keresztre feszített és meghala a világ bűneiért.

S a katolikus világ ájtatosan, lecsüggesztett fővel lép át a templom ajtaján és járul az Ur ravatala elé, hogy példát merítsen tőle, miképp kell szenvedni és meghalni az igazságért.

Amde voltaképen az a megdicsőült, akinek halálát a keresztény világ mély gyászszal ünnepele holnap és fogja ünnepele mindenha: nemcsak a keresztényeknek, de az egész emberiségnek halottja és örökkön élő prófétája. Az egész emberiségért élt és halt meg ő; és az egész emberiséget megajándékozta a világ legdrágább ajándokával: a feltámadás boldogító, ragyogó reménységével...

Király volt, aki olyan birodalmat hagyott örökösire, amint nem hagyhat a föld egyetlen hatalmása sem. Birodalmat, amelynek nincs határa; amelyben nincsen elmulás; az örökkévalóság birodalmát adta nekünk.

Sikra szállhat az ő tanai ellen a modern korszellem, a modern tudomány. De azért ilyenkor, husvét ünnepe előtt, érezzük, hogy az ő tanításait semmi soha a szívünkben kiirtani nem fogja. Mint nagypéntek homályába a husvéti ünnep fénye; mint a halál szomorúságába a föl-

támadás reménye: úgy hatolnak a mi kételkedő, elfásult szívünkbe az Istenember igéi, amelyeket száz és száz évekkel ezelőtt hirdetett vala csodás Palesztinában...

Az ünnepek varázsa uralkodik felettünk. S uralkodása alatt boldogok vagyunk. Elgyászoljuk a kereszten kiszenvedett Üdvözítőt, de reméljük, hisszük feltámadását. Husvét öröme már belenyulik nagypéntek homályába, szomorúságába.

De ma még előtt a templom. Az ájtatos sokaság feketén tolong, hőmpölyög gyászba borult fala között.

Halkan, alig hallhatóan zeng a szoszma. Az Ur némán fekszik koporsójában. Ajkzárvány, homlokán halvány glória dereng...

Még nagypéntek van, de holnap elérkezik a feltámadás ünnepe, a mely este fél 7 órakor megy végbe a szokott ünnepélyességgel. Baldachinos körmenetben, fenyődiszes csákóju katonai kíséret mellett vonul keresztül az ájtatos menet a Főtéren a megállapított sorrendben és fegyverek ropogása, ájtatos szoszomák között hangzik fel a magasatos ige: Feltámadunk!

— Az udvar Budapest. Mosgalmas élet lesz pár nap múlva a budai királyi palotában. A király és kísérete vasárnap jön Budapestre és az udvar fogadására már nagyban folynak az előkészületek a palotában. Az április 11-iki hódoló féklyásmenet bevonulását a várudvarra a rendező bizottság a várbeli rendőrséggel együtt megállapította. A palota zárt udvarába csak a hivatalos résztvevőket bocsátják be, a kiknek a száma több kétezernél. A palota udvarán így a nagyközönség számára nem jut hely. A budai dalárda énekesei a trónterem erkélye alatt foglalnak állást és ő Felsége a trónterem erkélyéről fogja hallgatni a szerenádát. A királyi palotát ezen az estén fényesen kivilágítják.

— Br. Daniel Ernő Nagybecskerek. Br. Daniel Ernő m. kir. kereskedelemügyi miniszter, ki édes anyja meglátogatására tegnap Elemérre érkezett, a mai délelőtt folyamán Róna y Jenő főispánnal és dr. Dellimanics alispánnal látogatást tett. A miniszter, ki élénken érdeklődött a torontálmegeyi szociális viszonyok iránt ma este visszautazik Budapestre.

— Kinevezések. Ó Felsége az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Langer Viktor nagyikindai királyi ügyészt a budapesti büntetőörvényszékhez bírónak, Szikszay Sándor fehértemplomi kir. ügyészt pedig a perlaszi járásbírószághoz járásbíróvá nevezte ki.

— A megyés püspök útja. Deseewffy Sándor megyés püspök vasárnap délelőtt utazik titkára, Wittenberger Antal kíséretében Budapestre, hogy az ápril 11-iki hódoló küldöttségben Ó Felsége előtt megjelenjen.

a csatában leszurandó jancsáról beszélünk — de ugyanannyi „leszurandó” hozomány ezerről!

S ma már nem dobjuk szívbánatunkban magunkat a hullámokba, hanem ha pusztulni kell, pusztuljon a csalfa is: azért van a revolvernek több lövete!!!

Elmerengve járok a Balaton parton, teli tüdővel szívva a most nyíló akác édes illatát, szemeim a hullámos vizre névedeznek, a melyen a fehér vitorlás „Sirály” szökik ügyesen tova, az árbochos egy karsu piros ruhás női alak támaszkodik, a háttérben pedig a Badacsony kéklík: s mindent oly hiven tükröz vissza a Balaton zöld vize.

Ah! Ez a pompás zöld szín! Az örök vágy, a reménység színe. Igen, ez a szín oly biztató: hogy lesz még romantizmus, lesz még költészet az életben, találok még egy ifju lényt, melynek tiszta a lelke, mint a napsugár, kacéradó nélküli a szemepillantása, s édes a mosolya, véghetetlenül édes!

Oh! mily szép lenne az „imádott lénynek” oh! mily édes lenne talán... feleségnek is. Ime, megtért a reménységem; s ha remény van, lesz erő a keresésre is, s ha keresek — talán találok is!

Nos, találok. Nem is tudom már, hol kedvezett a sors. A balatoni korzón-e, vagy a városi sétányon-e, vagy a parkban? Ki bírja azt megtartani. S a mamájával idősített együtt. A hogy elhaladtam mellettük, összetalálkozott a szemünk gyanútlanul. Tova haladtak csendesen

de nekem megdobbant a szívem. Jézusom! itt! ez az! s fogott a vágy, hogy újra szembe láhassam.

Megtörtént épen az, kétszer aznap, mint dennap folyton százszor, talán ezerszer is; ki írja le az édes pillantásokat? olyannak találtam, ahogy én azt hevülő fejjel, csendes álmaimban magamnak lerajzoltam. Olyan édes, tizenhat éves baba, karsu termetű lehetett, olyan formákkal, mint a süldő angyalok, a szemek kék volt, mint a nefelettség, a mosolygása, ah! olyan volt, mint mikor a rajongó embereknek a menyholt megnyilik: üdvösséges, kápráztató! S azokról a mosolygó ajkáról egy csókot lopni?! oh! a vér fejembe tolt!

Meg kell vele ismerkednem. Terveket eszeltem ki, verseket írtam „ő hozzá”, s ha lehetett, mindig a nyomában voltam. A véletlenbe sokat bíztam. A délutáni korzóra mindig eljött a Balaton-partra: a téren húzott a cigány, a osolnakázók vidám zaja hallatszott a víz felől, a téren a sétáló tömeg hullámozott; de én csak őt néztem!

S addig néztem, míg végre ő is meglátott. Ugy nézett reám, ahogy az oltárképi angyalkák szoktak. Még egy kissé mosolygott is reám, mint a hogy a csipkerózsa bimbója szokott fakadni. Oh, mily tünemény! Hisz ez a legtisztább ártatlanság!

Boldogságomban elméláztam, csupa édes gondolataim keltek. A jó isten, tehát elem hozott egy igazi ideált, meghallgatta fohászkodásomat. Megremegettem arra a gondolatra, hogy talán az

enyém lehet! Hisz oly bájosan mosolygott reám, őszintén, igazán. Hátha jó szívvel lesz hozzám. S mily tiszta szívvel! Mert a hogy a mamát nézem, ez a szigorú arcu mama, aligha engedett még udvari fiatalbereknek a közelébe. Így hát aligha hallott süttogó, szenvedélyes szavakat, még aligha mondtákki előtte a „szerelem” szavát, még férfikar nem ölelte át karsu derekát.

No, mily isteni boldogság lesz. Egy üde rózsabimbót kihüvelyezni zöld leveléből, fokozódó mámorból bontogatni szirmait, egyik szirmot a másik után, a melyek nyomán mind nagyobb lesz a mámorító illat, s végül felnyitom az egész bimbót, előttem lesz az éden, az üdvösség s nem bánom: a mámorban fullasztó enyészet...

A napokban a csónakázó-egylet terrasán ültem. A víz csendes volt, nem érdekelt, elfordítottam tekintetemet a távolban kéklő hegyek felé.

A hogy huzamos szemlélődés után ismét a víz felé fordultam, pillantásom a Balatonba benyuló kikötő moló végén egy kis társaságot pillantott meg — úgy öt vagy hat hülyg tanakodott a korlátoktól jobbra-balra, illetve ketten a jobb korlátról nézték a vidókat, ketten meg a bal korlátról, ketten meg egész előtt voltak a kikötő hid végén, a jelző oszlopnál. Nini! mintha az utóbbi kettő közül az egyik nem lenne kisasszony, de valami ur, férfi? Ah! itt történik valami. Egyszerre csak eszembe jutott valami. Hisz ez nagyszerű! Hiszen itt egy kis „légyott”

— **Április 11-ike Nagy-Becskeken.** Említettük, hogy az 1848. év történeti eseményeinek és törvényhozási alkotásainak félszázados emlékét egész Torontál vármegyében, de különösen Nagybecskereken ünneplik nagy kegyelettel. Az ünnepet megelőző estén, vagyis 10-én (vasárnap) este 6 órakor isteni tisztelet lesz a zsinagógában, melyre meghívták az összes polgári és katonai hatóságokat. Este kivilágítás. 11-én délelőtt 10 órakor nagy mise lesz a róm. kath. templomban, melyre szintén meghívták a polgári és katonai hatóságok. Fél 12 órakor Torontál vármegye törvényhatósági bizottsága diszgyűlést tart a megyeház nagytermében. Az ünnepi szónoklatot gróf Bethlen Miklós m. főjegyző mondja. Este a városi színházban diszladás, melynek részletes programját már közöltük.

Nagybecskerek városának polgármestere ez uton is felkéri a város polgárait, hogy házaikat felloboгоzzák, az ünnep előestéjén, vasárnap pedig ablakaikat minél díszesebben kivilágítsák.

Félreértések elkerülése céljából megemlítjük, hogy a megyeház karzatához a belépő jegyeket Szilágyi Albert tb. főjegyző adja ki.

— **A munkásigazolványok.** Az eddig beérkezett jelentések szerint mintegy 40 ezer munkás váltotta ki eddig igazolványát. Még a török-kanizsai járásban is, hol a socialismus eszméjének legtöbb félrevezetett híve van, elég szép számmal jönnek a munkásigazolványokért. Amidőn örömmel konstatáljuk, hogy a nép készségesen eleget tesz a törvény követelményének, ha kellően felvilágosítják, kénytelenek vagyunk egy mélyen elszomorító körülményre rámutatni. A szerbek, románok, németek, azóta, hogy megismerték a törvény intencióját, szépen megváltják igazolványukat, de a legtöbb a mely ezt megtagadja — magyar munkás. Bizony szomorú dolog ez, hogy éppen a magyar munkás az, mely ellene szegül a magyar törvénynek, pedig neki könnyebb megérteni, mint bármelyik más munkásnak, hogy a munkásigazolványt nem azért váltja a munkás, hogy nagyobb adót fizessen, hanem azért, hogy ő is, meg az aki neki munkát ad, tisztában legyenek azokkal a feltételekkel, melyek alatt egymással összekötetésben lenni akarnak. Bizunk abban, hogy a józan ész győzni fog az izgatók minden alapot nélkülöző agitációján, s a magyar munkás is meg fog győződni arról, hogy ezt az új törvényt is

van, még pedig négy elefánt küsszony assis-tenciájával. Ő odatámaszkodott a jelző oszlophoz, s előtte állott a kis leány felém háttal, tehát betakarta a gallért. Kezdem jó kedvű lenni, hogy azt a kis kalendot megfigyelhetem.

Kiváncsi lettem, oda intettem a matrót, s kihozattam vele a klub helyiségéből a távcsövet. Lassanként beigazítom, feljűk irányítom, nézek, nézek.

Egyezzer csak eláll a lélegzetem, fejembe tódul a vér, arcom izzadni kezd, testem remeg s én szédülten hanyatlók vissza kerti székembe.

Az a hölgy, a ki a gallért fedte, s a ki a légyottott négy barátnője segítségével oly szépen élvezte, az a hölgy „ő“ volt, a „bimbó“ az én ártatlan, lelkileg is érintetlen ideáлом, a ki szerinte még férfival nem beszélt, a szerelemről nem hallott...

Oh! jaj nekem!

Megsemmisülve ültem ott. Hát ez is csak egy csalfa álom, tévedt remény volt. En akartam az üdvösséget magában rejtő bimbót szíromról-szíromra bontogatni — s a kis ravasz még maga takarja el a gallért a világ szemé elől, s négy barátnő segítségével ránt le engem az illúziók világából!

Hát csak nincs romanticizmus! No ha nincs, hát lesz realizmus! s ha nem találtam egy illetlen bimbót, hát azon leszek, hogy a kész rózsát tűzzem a keblemre!

Cserjés Lajos.

csak azért hozta a magyar törvényhozás, hogy munkásnak és birtokosnak egyaránt szolgáltasson jogot.

— **Köszönet nyilváníítás.** Szabó Ferenc esperes-plébános a felsőmuzslyai áll. elemi iskolának részben annak könyvtára számára, részint pedig a gyermekek közt való kiosztás céljából 135 drb értékes könyvet adományozott, mely nemeslelkű adományért ez uton mond hálás köszönetet nevezett intézet tanítótestületé.

— **A nagybecskereki jótékony nőegyesület évzáró közgyűlését** folyó évi április hó 24-én délután 4 órakor, a kisedőví helyiségében tartja meg, melyre az egyesület tagjai teljes tisztelettel meghívataiak. Tárgysorozat: 1. elnöki jelentés, 2. pénztárnoki és számvizsgáló jelentés, 3. felmentés megadása, 4. az 1898-iki költségvetés, 5. választmány választása, 6. indítványok.

— **A víz állása.** Az utóbbi két napon rohamosan apadtak az összes vizek a délvívidéken. A Bába, a mely Kiszetónál 5-én 340 volt, ma 121. A többi vizek mai állása a következő: A Temes Kustélynál 210, Csávoson 615, Szécsányon 603, Nauczinán 515. A Berzava Partosnál 199, Kanakon 286. A Terézia Kis-Margittán 328, Szent-Jánoson 300. Tehát az összes vizek apadtak s a veszély elmúlt.

— **Embercsontok a földben.** Az Amerika-negyedben a Schubert-féle házban most szabályozták a kertet. Tegnapelőtt ásás közben egyszerre megakadt az ásó és felmondta a szolgálatot. Mikor pedig kihúzták a földből, egy emberkoponyát hozott magával. A munkások ezután óvatosan elhordták arról a helyről a földet és egészen kiszélték a csontokat, a melyek teljesen ép állapotban voltak még. Különösen a koponya nem romlott sokat. A fogok ritka erősek és egészen épek. Kopersónak nyoma sincs s minthogy azon a helyen 50-60 év előtt erdő volt, a szomszédok valószínűnek tartják, hogy az egykori becskereki szegénylegények küldték valakit a másvilágra s temették el az erdő sűrűjében. A munkások azután újra visszatették a csontokat a földbe s elhantolták. Ugyanazon a helyen sokszor akadnak munkásokban régi, s különösen török időbeli ezüstpénzre.

— **Kitüntetett tanítónő.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Frusits Katalin bégaszentgyörgyi gör. kel. szerb hitfelekezeti tanítónőt a szerb nyelv tanítása és terjesztése körül kifejtett szorgalmáért 50 frt jutalomban részesítette, mely jutalmat Orsó Gáspár jegyző a községi előjáróság, a tantestület és iskolaszék jelenlétében folyó hó 7-én a község tanácstermében szép üdvözlő beszéd kíséretében adta át, buzdítván egyuttal jutalmazottat, hogy ezen legfelsőbb elismerés mindenkor biztatás legyen a megkezdett munka folytatására. Hason értelemben üdvözölte a kitüntetett a tantestület nevében Kaufmann István igazgató is.

— **Merénylet a bolgár fejedelem ellen.** A B. H.-nak jelentik Szófiából a következőket: A múlt csütörtökön este nyolc órakor a tatar-bazarszki állomás főnöke az állomás előtt járt, hogy megvizsgálja a vonalat. Nem messze az állomástól a sineket nagy ködarabokkal eltorlaszolva találta. Már jelezték az orient expressz-vonat érkezését, a melyhez Ferdinánd fejedelem szalonkocsija is hozzá volt csatolva. A fejedelem ekkor jött vissza Bécsből. Az állomás főnöknek volt még néhány perc ideje, hogy az akadályt elhárítsa és a sineket megtisztítsa. Alighogy ez megtörtént, a vonat berobogott. A csendőrség letartóztatott egy fiatal parasztot, a kit a merénylet elkövetőjének tartanak. Az elfogott ember eddig nem vallott semmit.

— **Rablógyilkosság Versecen.** A nagybecskereki rendőrkapitánysághoz ma sürgöny érkezett Versecről, mely szerint ott az éjjel rablógyilkosság történt. A körözött egyén magas, 36 éves, vörös haju, szakállu és bajuszu, szürke kabátot, fehér mosó nadrágot, rongyos cipőt és széles karimájú sötét kalapot visel, beszél szerbül és németül, a neve ismeretlen.

— **Kiutasított szocialista.** Molnár János torontálmezei lukácsfalvai gazdaember tegnapelőtt rokonai látogatására Pécskára utazott. Nem akart üres kézzel menni, azért elvitte magával a magyarországi szocialista lapok válogatott számait, hogy szétosztssa atyafiai és ismerősei között. Meg is toldotta az ajándékokat jó véres magyarázatokkal, de a pécskai elme be nem vette a maszlagot. A csendőrség tudomást vett a rokonai látogatás címén folyó izgatásról és lefoglalta Molnár újságait, őt magát pedig a községi hatósággal hazamenesztette.

— **Szabadságos katonák.** Ma már sok szabadságos katonát lehetett látni az utcákon. Nem, hogy már a katonaságtól szabadultak volna, de olyanokat, kiket jó viselkedésük miatt

a szülei házhoz haza engedtek a kapitány urak. Es mivel még ünnepek alatt is kell a kompániánál legénységnek maradni, azért olyan beosztással eszközölik kapitány urék ezeket a husvéti szabadságolásokot, hogy a legénységet több egymás után következő rajban eresztgetik hazafelé. Aki baka például a nagypénteki bójtót otthon tartotta, annak rozmaringos husvét szép első napjára már vissza kell a kaszárnyába menni, hogy más cimora is szabadulhasson kiassé a rideg kaszárnya szobákból. Ez egyik legedesebb jutalma a hadfnak, ki a mici sipka mellett ott villogtatja az urlaub-cédulát. Szenvedett a sárgaszínóros nadrágért eleget, de legalább meg is becsülik a leányok a faluban, a városban egyaránt.

— **Ujságíró a levegőben és a földön.** Roskovitz Arthur ezegei ujságírót úgy hamarosan besorozták katonának. A katonaság nem nagyon szeret bajlódni az ujságíró emberek kiképzésével s szabados természetük miatt ritkák az ujságíró-önkéntesek. Roskovitz Arthur szeméből se nésték ki a hajlandóságot s szubordinációra, hát beöltöztették póttartalékosnak a kincstári ruhába. A Szegeden állomásozó ezrednél pedig épen a léghajóval tettek kísérleteket, hogy vajjon mennyiben lenne alkalmas a léghajó katonai használatokra, illetve célokra. Csakhogy nem igen akadt olyan ember, aki megreszkizotta volna az életét a rászánta volna magát, hogy felléghajózzon a nagy légürbe. Arra, hogy valaki a hazáért kitörje a nyakát, meg a szubordinációt sem lehet rendes körülmények közt alkalmazni. Hanem ekkor tűnt ki, hogy mire jó ujságíró a katonaságnál. Roskovitz Arthur élénk temperamentuma, az ujságírói vérrel járó vállalkozószellem kisegítette a tisztikart a zavarból. Vállalkozott nyomban a kéj léghajózásra. Fel is szállott pár méterre, egy emeletes ház magasságra s le is esett pár méterről egy emeletes ház magasságról. De nincs ok az ijedségre, semmi baja sem lett, mert az ejtő ernyőt idejében sikerült felnyitnia. Mikor a földre ért, bocszatot kért az ügytelenségéért s szalutálva jelentette, hogy a legközelebbi felszállásnál vigyázn fog jobban. Ott stante pede fel is akart léghajózni, de a tiszték lebeszéltek. Roskovitz Arthur volt különben az, aki pár évvel ezelőtt tanulmányozás céljából, egy közelebb megírandó regényéhez a budapesti kolduló barátoknál szerzett inspirációt s inspirációt olyan formá, hogy beállt barátnak s 6 hónapig hordta a barát ruhát.

Táviratok.

A király utja

Budapest, április 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Az eddigi megállapodások szerint Ferenc József király e hó 23-án utazik Drezdába a szász király 70-ik születésnapja megünneplésére.

Munkás-mozgalmak.

Budapest, április 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Felső-Szent-Ivánról jelentik, a munkások egy része tegnap megtámadta társaik azok részét, mely a munkásigazolványokat kiváltotta. A csendőröknek sikerült a lázongást, mely a községi előjárókat is fenyegette, elnyomni.

Letartóztatott szocialista.

Budapest, április 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A rendőrség letartóztatta Kalmár Henriket a „Volkstimme“ c. lap szerkesztőjét.

A spanyolok háborúja.

Budapest, április 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy washingtoni távirat szerint Mac Kinley több hatalom képviselője előtt oda nyilatkozott, hogy a békét az Egyesült-Államok és Spanyolország között fönn akarja tartani.

H i r d e t é s e k.

A Dr. EGGER-féle Injectio Hamamelis Virginica

a leghatásosabb külszer (befecskendezés) férfiak és nőkél, új és idült folyások, valamint csőbántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica: tropicus bővény rendkívüli hatása a nyákbártyára orvosiilag már régen el van ismerve, úgy hogy ezen különben is szerencsés összetételű Injectió ennek köszönheti gyógyerejét. 2-3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javítja, illetve meggyógyítja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg 1 frt 05 kr., 2 üveg 1 frt 75 kr., 3 üveg 2 frt 45 kr. 13/b-24 21

Főraktár:

Gyógyszertár a „Nádor“-hoz

BUDAPEST, VI., Váci körut 17.

A központi szolgabírói hivataltól.

4834. szám. 1898.

333-32

Pályázati hirdetés.

Torontárvármegye központi járásába kebelezett Sz.-Aradac községben megüresedett körbába állásra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás évi 100 frt, fizetés, látogatási díj: szelléreknél 1 frt, birtokosok fél telekig 2 frt, 1 telekig 3 frt ezen felül 4 frt, egyéb látogatásért nappal 20 kr, éjjel 40 kr.

Felhívom a jelzett állásra pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1898. évi április hó 20 áig hivatalomhoz betérjesszék.

N.-Beckereken, 1898. április 1-én.

Daniel,
főszolgabíró.

KÖHÖGÉS,

rekedség és elnyájkásodás ellen a legjobb hatású szer a RETHY-féle

pemetefü-czukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 50 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld.

RETHY BÉLA

gyógyszerész B. Csabán.
Csak akkor valódi, ha minden doboz fenékén aláírásom látható.

12 6.6

Legnagyobb nyereség legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyereség JEGYZÉKE,

A legnagyobb nyereség legszerencsésebb esetben
1.000,000 KORONA

A nyereségek részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
1 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
1 " "	60000
1 " "	40000
1 " "	30000
1 " "	25000
1 " "	20000
1 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
132 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3000 " "	170
4000 " "	130
50 " "	100
3000 " "	80
2000 " "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**
melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és

100.000 sorsjegyre újból **50.000** nyereség

jut, vagyis az oldalt levő nyereségjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyeresési esélyek tehát, a mint már általánosan ismeretes, óriások.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.— frt
" fél " " " " " 3.— "
" negyed " " " " " 1.50 "
" nyolcad " " " " " —.75 "

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenképpen megjelölhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főuradánknak az I. magy. kir. osztálysorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100.000, 30.000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300 koronás nyereséget nyertek főuradánknak, melyeket a szerencsés nyerőknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennél előbb a II-ik magy. kir. osztálysorsjáték I-ső húzásához a megrendeléseket mielőbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál hangzott azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztály húzás előtt az első osztály sorsjegyek elkelnak; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály húzása előtt a bel- és külföldi elárastott bennünket rendelvényekkel olyannyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölhetünk.

Kérjük tehát a rendelvényeket az első osztályhoz mielőbb, mindeusztára azonban legkésőbb

április hó 15-éig

hozzánk beküldeni, mert csak az esetben ígérhetjük ezek biztos eszközölését.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték

főelárusító

324-12.1

Budapest, V., Váci-körut 4/A.

H i r d e t é s e k

felvétetnek

e lap kiadóhivatalban.